

Forskrift om endring av forskrift 24. september 2018 nr. 1407 om felles krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring samt tilsyn med disse, og endringer i andre forskrifter

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet ... med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7-2, § 7-4, § 9-1, § 15-3, § 15-4 og § 16-1, jf. forskrift 19. desember 2014 nr. 1846 om etablering og gjennomføring av Det felles europeiske luftrom § 3.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66xg (forordning (EU) 2017/373)

I

I forskrift 24. september 2018 nr. 1407 om felles krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring samt tilsyn med disse gjøres følgende endringer:

Overskrift til nytt kapittel I skal lyde:

Gjennomføring av kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/373

Følgende paragrafer skal inngå i kapittel I:

Paragrafene 1, 2, 3 og 4.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder i Norge, herunder på Svalbard, og for øvrige områder hvor Norge i henhold til internasjonale konvensjoner og avtaler er forpliktet til å yte flysikringstjenester så langt dette er i overensstemmelse med Norges folkerettslige forpliktelser.

§ 5 blir ny § 11 og skal lyde:

§ 11. Overtredelsesgebyr

Luftfartstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr etter luftfartsloven § 13a-5 for brudd på regler gitt i medhold av denne forskriften.

§ 6 blir ny § 12 og skal lyde:

§ 12. Ikrafttredelse, endring og opphevelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra 2. januar 2020 inntreer følgende endringer:

- a) Forskrift 22. desember 2014 nr. 1902 om felles krav for yting av flysikringstjenester oppheves.
- b) Forskrift 20. mars 2009 nr. 347 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 482/2008 om opprettelse av et system for sikkerhetsbekreftelse av programvare for ytere av flysikringstjenester, og om endring i forskrift om felles krav for yting av flysikringstjenester oppheves.

- c) § 1 nr. 6 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1846 om etablering og gjennomføring av Det felles europeiske luftrom skal lyde: «6. Nr. 66wn (Kommisjonsforordning (EU) nr. 677/2011 av 7. juli 2011 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av nettfunksjoner for lufttrafikkstyring (ATM)[...] («nettverksforordningen») – endret ved kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 390/2013, kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 970/2014 og kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2017/373.)».
- d) § 1 nr. 9 i forskrift 19. desember 2014 nr. 1846 om etablering og gjennomføring av Det felles europeiske luftrom oppheves.
- e) Forskrift 26. september 2005 nr. 1074 om bruk av system for sikkerhetsvurdering og sikkerhetsoppfølgingsplaner innen flysikringstjenesten oppheves.

Nytt kapittel II skal lyde:

Kapittel II – Særskilte nasjonale bestemmelser for tjenesteytere

§ 5. *Særskilte regler for tjenesteytere med begrenset sertifikat*

Tjenesteytere som benytter muligheten til å søke om et begrenset sertifikat skal, i tillegg til de minimumskrav som er gitt i bestemmelsen ATM/ANS.OR.A.010 i forordning (EU) 2017/373, overholde kravene i følgende bestemmelser:

1. ATM/ANS.OR.A.035 (Demonstration of compliance)
2. ATM/ANS.OR.A.050 (Facilitation and cooperation)
3. ATM/ANS.OR.A.055 (Findings and corrective actions)
4. ATM/ANS.OR.A.060 (Immediate reaction to a safety problem)
5. ATM/ANS.OR.B.025 (Facilities requirements)

I tillegg til de kravene som følger av punkt 1. til 5. i første ledd kan Luftfartstilsynet, etter en konkret vurdering, bestemme at også kravene i følgende bestemmelser skal overholdes:

6. ATM/ANS.OR.A.070 (Contingency plans)
7. ATM/ANS.OR.B.035 (Operations manuals)
8. ATM/ANS.OR.D.010 (Security management)
9. ATM/ANS.OR.D.020 (Liability and insurance cover).

§ 6. *Tjenesteytere med begrenset sertifikat som sysselsetter ATSEP*

Luftfartstilsynet kan, etter en konkret vurdering, bestemme at tjenesteytere med begrenset sertifikat som sysselsetter ATSEP (air traffic safety electronics personnel), skal overholde kravene i følgende bestemmelser i forordning (EU) 2017/373:

1. ATSEP.OR.105 (Training and competence assessment programme)
2. ATSEP.OR.110 (Record-keeping)
3. ATSEP.OR.300 (Competence assessment — General) bokstav (a)

Program for opplæring og kompetansevurdering som nevnt i ATSEP.OR.105 skal aksepteres av Luftfartstilsynet.

Nytt kapittel III skal lyde:

Kapittel III – Særskilte nasjonale bestemmelser for ytere av meteorologiske flysikringstjenester

§ 7. *Observasjoner og rapporter*

I lufthavnens åpningstid skal observasjoner utføres av kvalifisert værobservatør. Automatisk genererte observasjoner (AUTOMETAR) kan kun distribueres utenom åpningstid og etter godkjenning fra Luftfartstilsynet.

Flyplassoperatør skal sørge for at det utarbeides og distribueres METAR hver halvtime i lufthavnens åpningstid. For lufthavner som ikke er døgnåpne, skal METAR utarbeides og distribueres minimum 3 timer før lufthavnen gjenopptar sine operasjoner eller i tråd med avtale mellom den meteorologiske tjenesteyteren og relevante flyoperatører. Frem til 1 time før første rutefly tar av mot eller fra lufthavnen, kan METAR erstattes av AUTOMETAR.

§ 8. *Faremelding*

Flyplassoperatøren og den meteorologiske tjenesteyteren skal ha prosedyrer som sikrer at nødvendige varsler mottas og distribueres til relevant personell på lufthavnen.

§ 9. *AIRMET*

Meteorologisk overvåkningskontor skal utstede varsel og melding om moderat ising (ICE MESSAGE) når værforholdene krever det.

§ 10. *Områdevarsel*

Meteorologisk overvåkningskontor skal utarbeide områdevarsel til minst flygenivå 450.

Signifikant værkart (SIGWX) skal utstedes hver 6. time eller oftere. Kartet skal oversiktlig beskrive flyværet i norske FIR. Opplysninger om signifikante værforhold og forhold som foranlediger SIGMET, skal alltid oppgis.

Grafisk områdevarsel for norske FIR, i form av automatiske modelldata, skal gjøres tilgjengelig og oppdateres når nye modelldata foreligger.

Overskrift til nytt kapittel IV skal lyde:

Kapittel IV – Øvrige bestemmelser

Følgende paragrafer skal inngå i kapittel IV:

Paragrafene 11 og 12.

II

I forskrift 21. august 2003 nr. 1068 om bruk av system for sikkerhetsstyring innen flysikringstjenesten og bakketjenesten gjøres følgende endringer:

Forskriftens navn skal endres til:

Forskrift om bruk av system for sikkerhetsstyring innen bakketjenesten.

Vedlegg 1 oppheves.

§ 1 skal lyde:

§ 1. *Formål*

Formålet med denne forskriften er å stille krav til innføring og bruk av et system for sikkerhetsstyring innen bakketjenesten. Systemet skal sørge for at tjenesteleverandør planlegger, organiserer og utfører virksomheten slik at flysikkerheten kontinuerlig forbedres.

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder innenfor norsk område, samt områder hvor Norge i henhold til internasjonale konvensjoner og avtaler er forpliktet til å utøve flysikringstjenester.

Forskriften gjelder bakketjenesten på landingsplasser til allmenn bruk. Forskriften gjelder ikke for bakketjenesten ved flyplasser som er sertifisert i medhold av forskrift 25. august 2015 nr. 1000 om sertifisering av flyplasser mv.

Sikkerhetsstyringssystemet skal omfatte alle arbeidsprosesser innenfor bakketjenesten, samt tilhørende tjenester som styres av eller kontrolleres av denne, inkludert tjenester ytet av eller systemer levert av underleverandører.

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Definisjoner*

I denne forskriften menes med:

- a) Bakketjeneste (Aerodrome Services): De aktiviteter som er nødvendig for flyplassens drift og vedlikehold og som omfatter plastjeneste, elektrotjeneste, brann- og redningstjeneste og forebygging av anslag mot luftfarten.
- b) Risiko: Uttrykk for den påvirkning som uønskede hendelser representerer på menneske, miljø eller materielle verdier. Risikoen uttrykkes ved sannsynligheten for/hyppigheten av og konsekvensene av de uønskede hendelsene.
- c) Risikoevaluering: Sammenligning av resultater fra en risikoanalyse med akseptkriterier for risiko og andre beslutningskriterier.
- d) System for sikkerhetsstyring: En systematisk tilnærming til sikkerhetsstyring som omfatter organisering av virksomheten, ansvarslinjer, overordnede strategier samt prosedyrer. Styringssystemet dokumenterer hvordan virksomheten skal oppnå og opprettholde et akseptabelt sikkerhetsnivå.
- e) Tjenesteleverandør: Foretak som er ansvarlig for etablering og drift av bakketjenester.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Generelt*

Flysikkerhet skal gis høyeste prioritet i organisasjonen.

Tjenesteleverandør som utøver bakketjeneste skal ha et system for sikkerhetsstyring som bør være en del av kvalitetssystemet, jf. forskrift av 5. januar 2001 nr. 11 om

kvalitetssystem i ervervsmessige luftfartsvirksomheter (BSL A 1-1). Dersom systemet er en del av kvalitetssystemet, skal det klart fremgå hvilke deler som omhandler styring og oppfølging av flysikkerheten.

(3) Systemet, samt senere endringer, skal aksepteres av Luftfartstilsynet.

§ 7 skal lyde:

§ 7. *Kompetanse*

Arbeidsoppgaver som har betydning for flysikkerheten skal bare utføres av personell med tilstrekkelig kompetanse.

Tjenesteleverandør skal sørge for nødvendig opplæring, samt dokumentere de ansattes kompetanse i forhold til de arbeidsoppgaver de er satt til å utføre. Personell skal være sertifisert i den grad stillingen krever det.

Tjenesteleverandøren skal sørge for at de ansatte er oppmerksomme på de potensielle farer knyttet til sine arbeidsoppgaver.

Krav til vedkommende som skal inneha sikkerhetsstyringsfunksjonen:

- a) dokumenterbar kunnskap om sikkerhetsstyring og system for sikkerhetsstyring
- b) god kjennskap til aktuelle bestemmelser for sivil luftfart (BSL)
- c) god kjennskap til tjenesteleverandørens sikkerhetsstyrings- og håndboksystem
- d) kjennskap til tjenesteleverandørens organisasjon
- e) dokumenterbar kunnskap om kvalitetsrevisjon.

§ 9 skal lyde:

§ 9. *Rutiner for intern rapportering og behandling av uønskede hendelser*

Tjenesteleverandør skal etablere og vedlikeholde et system for intern systematisk rapportering, registrering og oppfølging av uønskede hendelser, samt forhold og mangler som kan innebære risiko for uønskede hendelser og anslag mot luftfartens sikkerhet.

Uønskede hendelser skal straks undersøkes slik at eventuelle korrigerende eller forebyggende tiltak kan iverksettes.

Det skal fremgå av systemet hvordan de korrigerende tiltakene gjennomføres.

§ 13 skal lyde:

§ 13. *Dokumentasjon*

Arbeidet med flysikkerheten skal dokumenteres systematisk, og på en slik måte at det viser en klar forbindelseslinje til organisasjonens sikkerhetsstrategi.

Alle resultater og konklusjoner av analyser som gjennomføres for nye systemer eller ved endringer i eksisterende systemer, og som har betydning for flysikkerheten, skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal oppbevares gjennom hele systemets levetid.

Luftfartstilsynet kan til enhver tid kreve å få utlevert all dokumentasjon.

§ 16 skal lyde:

§ 16. *Søknad*

Søknad om akseptering av system for sikkerhetsstyring, samt senere endringer i systemet skal sendes Luftfartstilsynet. Saksbehandlingstiden er 3 måneder fra det tidspunkt søknaden anses som komplett.

Søknad om aksept av person som utøver sikkerhetsstyringsfunksjonen skal sendes Luftfartstilsynet.

§ 17 skal lyde:

§ 17. *Tilbakekall*

Dersom tjenesteleverandør ikke overholder bestemmelsene i denne forskrift, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle aksepteringen av:

- a) systemet for sikkerhetsstyring, og/eller
- b) personen som innehar sikkerhetsstyringsfunksjonen.

III

I forskrift 11. november 2003 nr. 1345 om etablering, organisering og drift av lufttrafikkjeneste gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Generelle krav*

Lufttrafikkjenesteenhetens organisasjon skal ha tilstrekkelige ressurser til operativ drift, opplæring og trening av personell, samt vedlikehold og drift av håndboksystem og infrastruktur.

Dersom driften av en lufttrafikkjenesteenhet skal overtas av en ny tjenesteleverandør, plikter den etablerte leverandøren å sørge for at den nye organisasjonen får tilgang til alle operative forutsetninger for sikker drift, før ansvaret overføres.

Enhver lufttrafikkjenesteenhet skal etterkomme de krav som til enhver tid blir stilt av Luftfartstilsynet.

§ 14 skal lyde:

§ 14. *Flyværtjeneste*

Enhver lufttrafikkjenesteenhet skal være tilknyttet en flyværtjenesteleverandør sertifisert i samsvar med kravene i forordning (EU) 2017/373 om felles krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring samt tilsyn med disse, slik at påkrevd værinformasjon gjøres tilgjengelig. Enheten skal etablere rutiner for videreformidling av slik informasjon.

§ 17 skal lyde:

§ 17. *Krav til ledelse*

Det skal for hver enhet utpekes en ansvarlig leder som skal aksepteres av Luftfartstilsynet. Vedkommende skal ha det totale ansvar for å sikre at driften finansieres og gjennomføres etter den standard som Luftfartstilsynet krever.

Det skal for hver enhet utnevnes en operativ leder med relevant bakgrunn. Operativ leder skal aksepteres av Luftfartstilsynet.

Funksjonene nevnt i første og andre ledd kan dekkes av samme person.

§ 19 skal lyde:

§ 19. *Opplæring, vedlikeholdstrening og oppdatering*

Yter av lufttrafikkjeneste skal ha program for opplæring og vedlikeholdstrening for hver enkelt enhet, i samsvar med vedlegg 4 punkt 2. Programmene skal godkjennes av Luftfartstilsynet

Det skal være utarbeidet et system for oppdatering av personell når instruks, regelverk og operative prosedyrer endres. Endringer av betydning skal innarbeides i enhetens treningsprogram.

§ 24 skal lyde:

§ 24. *Utstyr som skal være tilgjengelig for lufttrafikkjenesten*

Tjenesteleverandøren skal ha til rådighet nødvendig navigasjons-, kommunikasjons-, overvåkings- og meteorologisk utstyr for utøvelse av tjenesten. Hva som anses som nødvendig utstyr avhenger av type tjeneste som ytes og enhetens trafikkmengde. Minstekrav til hvilket utstyr som skal være tilgjengelig ved lufttrafikkjenesteenheter fremgår av vedlegg 7.

§ 26 skal lyde:

§ 26. *Håndboksystem*

I tillegg til de krav som framgår av forordning (EU) 2017/373 om felles krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysirkningstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring samt tilsyn med disse, skal tjenesteleverandøren utarbeide og vedlikeholde et håndboksystem for hver enhet. Det er ansvarlig leders plikt til enhver tid å forvise seg om at håndbøkene er i samsvar med luftfartsloven, gjeldende forskrifter, samt vilkår satt for godkjenningen. Krav til håndboksystemet fremgår av vedlegg 5.

IV

I forskrift 28. januar 2008 nr. 81 om flyværtjeneste gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1. *Formål*

Formålet med denne forskriften er å sikre en flyværtjeneste som bidrar til høy sikkerhet, regularitet og effektivitet innen luftfart til og fra innretninger på kontinentalsokkelen.

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Virkeområde*

Denne forskrift omhandler krav til flyværtjeneste i tilknytning til petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel.

Unntatt fra denne forskrift er observasjonstjeneste ved landingsplasser på innretninger eller fartøy til havs som ikke er pålagt å utføre rutinemessige observasjoner (METAR) i henhold til denne forskriftens § 8 første og andre ledd. For de landingsplasser som er unntatt, gjelder kravene i forskrift 14. mai 2019 nr. 604 om luftfart med helikopter – bruk av offshore helikopterdekk kapittel VIII.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Generelle krav*

Yter av observasjonstjeneste på innretninger og fartøy til havs etter § 8 andre ledd skal være sertifisert etter reglene i forordning (EU) 2017/373, jf. forskrift 24. september 2018 nr. 1407 om felles krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring samt tilsyn med disse (BSL G 1-3). Tjenesteyteren kan likevel søke om begrenset sertifikat etter reglene i forordningens bestemmelse ATM/ANS.OR.A.010. I så fall gjelder også §§ 5 og 6 i BSL G 1-3.

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Driftshåndbok*

Yter av flyværtjeneste skal ha driftshåndbok i samsvar med reglene i forordning (EU) 2017/373, jf. forskrift 24. september 2018 om felles krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring samt tilsyn med disse (BSL G 1-3). Håndboken skal inngå i tjenesteyterens kvalitetssystem.

§ 8 skal lyde:

§ 8. *Ansvar*

Den som har operativ godkjenning til å drive HFIS-tjeneste i henhold til forskrift 11. november 2003 nr. 1345 om etablering, organisering og drift av lufttrafikkstjeneste (BSL G 2-1), har ansvar for at det på vedkommende landingsplass finnes observasjonstjeneste.

Observasjonstjeneste skal finnes på landingsplasser innenfor bestemte områder på kontinentalsokkelen slik det framgår av § 11. Dersom det ikke oppnås enighet mellom operatørene av innretninger og fartøy i området, kan Luftfartstilsynet fastsette hvilke landingsplasser som skal ha slik tjeneste.

Enhver observasjonstjenesteenheter skal være tilknyttet et meteorologisk kontor, jf. § 14, gjennom skriftlig avtale som regulerer gjensidige forpliktelser, jf. artikkel 10 i forordning

(EF) nr. 550/2004, jf. forskrift 19. desember 2014 nr. 1846 om etablering og gjennomføring av Det felles europeiske luftrom.

§ 9 andre ledd skal lyde:

Nyanskaffelse eller endring av eksisterende meteorologisk utstyr skal utføres i samsvar med kravene i forordning (EF) nr. 552/2004 om samvirkingsevnen i Det europeiske nett for styring av lufttrafikken («samvirkingsforordningen»), forskrift 19. desember 2014 nr. 1846 om etablering og gjennomføring av Det felles europeiske luftrom.

§ 10 oppheves

§ 13 oppheves

§ 14 oppheves

§ 15 andre og tredje ledd oppheves. § 15 fjerde ledd blir ny § 15 andre ledd

§ 16 oppheves

§ 17 oppheves

§ 18 oppheves

§ 19 oppheves

V

Forskriften trer i kraft 2. januar 2020.